

EDUSKUNNAN VASTAUS 36/2008 vp

Hallituksen esitys laiksi kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2007 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laiksi kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain muuttamisesta (HE 168/2007 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (MmVM 5/2008 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinterveyden suojelemisesta 18 päivänä heinäkuuta 2003 annetun lain (702/2003) 3 §:n 9 ja 10 kohta, 4 ja 5 §, 6 §:n 2 momentti, 7, 9—11, 14, 15, 17, 19, 22 ja 25—29 §, 30 §:n 3—5 momentti sekä 31 ja 33 §, sellaisena kuin niistä on 15 § osaksi laissa 688/2004, sekä *lisätään* 3 §:ään uusi 11 ja 12 kohta sekä lakiin uusi 7 a, 14 a ja 30 a § seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) *toimijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ammattimaisesti tuottaa, varastoi, markkinoi, välittää, tuo maahan tai vie maasta kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä;

10) *paikallismarkkinoijalla* sellaista toimijaa, joka Suomessa viljelee vain pieniä määriä kasveja ja markkinoi niitä tai kasvituotteita tai

muuta tavaroita, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä, vain satunnaisesti tai paikallisesti muulle kuin toimijalle ilman laajamittaista julkista kaupaksi tarjoamista;

11) *tavaralähetyksellä* yhdestä tai useammasta tavaraerästä koostuvia kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita, jotka kaikki on merkitty yhteen asiakirjaan, joka vaaditaan tullimuodollisuuksia tai muita muodollisuuksia varten;

12) *tavaraerällä* lähetykseen kuuluvaa yhden hyödykkeen tiettyä yksikkömäärää, joka voidaan tunnistaa koostumuksensa tasalaatuisuuden ja alkuperänsä perusteella.

4 §

Rekisteröitymisvelvollisuus ja rekisteröinnin edellytykset

Kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä, saa markkinoida, tuottaa markkinointia varten, varastoida, maahantuoda ja viedä maasta vain sellainen toimija, joka on merkitty Elintarviketurvallisuusviraston valvontaa varten pitämään rekisteriin (*kasvinsuojelurekisteri*). Rekisteröitymisvelvollisuus ei koske paikallismarkkinoojia tai sitä joka satunnaisesti vie maasta pieniä määriä kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita taikka sitä joka tuo maahan omaan käyttöönsä vain pieniä määriä tällaisia kasveja, kasvituotteita tai muita tavaroita. Rekisteröitymisvelvollisuus ei myöskään koske sellaista maahantuojaa tai maasta viejää, joka on merkittynä toisen Euroopan unionin jäsenvaltion kasvinsuojeluviranomaisen vastaavaan viralliseen rekisteriin.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään, sen mukaan kuin kasvinterveyttä koskeissa Euroopan yhteisön säännöksissä säädetään tai Suomea sitovissa kasvinterveyden suojelemista koskeissa kansainvälisissä sopimuksissa määrätään, mitä kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita rekisteröintivaatimus koskee.

Rekisteröinnin edellytykset täyttävällä toimijalla on oikeus tulla rekisteröidyksi kasvinsuojelurekisteriin. Rekisteriin merkitsemisen edellytyksenä on, että:

1) toimija ylläpitää ajan tasalla olevaa kaaviota, josta ilmenee tämän lain soveltamisalaan kuuluvien kasvien, kasvituotteiden ja muiden tavaroiden sijainti;

2) toimija pitää tiedostoa tuotantopaikoista ja varasto- tai muuhun rekisterissä mainittuun paikkaan tuoduista, niissä tuotetuista ja markkinoiduista tämän lain soveltamisalaan kuuluvista tuotteista ja säilyttää näitä tietoja vähintään vuoden ajan;

3) toimija tarkastaa vähintään silmämääräisesti tämän lain soveltamisalaan kuuluvat tuot-

teet ja tilat kasvintuhoojien mahdollisen esiintymisen toteamiseksi; sekä

4) rekisteröidyllä yksiköllä on kasvinterveydestä vastaava henkilö.

Rekisteröintiä kasvinsuojelurekisteriin haetaan Elintarviketurvallisuusvirastolle osoitetulla hakemuksella, joka toimitetaan työvoima- ja elinkeinokeskukselle. Päätöksen rekisteröinnistä tekee työvoima- ja elinkeinokeskus. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisteröintiä koskevasta hakemusmenettelystä.

5 §

Rekisteritiedot

Kasvinsuojelurekisteriin merkitään:

- 1) toimijan nimi ja toimipaikan osoite;
- 2) toimijan toimialaa koskevat tiedot;
- 3) tiedot toimijan tuotanto- ja toimipaikoista;
- 4) toimijan yritys- ja yhteisötunnus taikka henkilötunnus ja tilatunnus;
- 5) kasvinterveydestä vastaavan henkilön nimi;
- 6) rekisterinumero;
- 7) toimijalle tämän lain nojalla annetut torjuntapäätökset ja niiden keskeinen sisältö.

Kasvinsuojelurekisteriin merkitään lisäksi kasvipassin tai tässä laissa tarkoitetun merkinän käyttöoikeus.

Tiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluessa siitä, kun toimija on ilmoittanut Elintarviketurvallisuusvirastolle toimintansa lopettamisesta. Jos toimijalle on annettu tämän lain nojalla kasvintuhoojan esiintymisen vuoksi torjuntapäätös, tietoja on kuitenkin säilytettävä niin kauan kuin torjuntapäätös on voimassa.

Jollei tästä laista muuta johdu, henkilötietojen keräämiseen ja tallentamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen, luovuttamiseen ja julkisuuteen sovelletaan, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

6 §

Markkinointi

Kasvipassin käyttöoikeuden antaa Elintarviketurvallisuusvirasto tai työvoima- ja elinkeinokeskus hakemuksesta toimijalle, jonka toiminta on Elintarviketurvallisuusviraston virallisessa valvonnassa, jos toiminta, jolle haetaan kasvipassin käyttöoikeutta tavarankäytön markkinoinnissa, täyttää kyseiseltä toiminnalta vaadittavat kasvinterveysmääräykset. Muun 1 momentissa tarkoitettua todistusta antaa Elintarviketurvallisuusvirasto tavaralle tai toiminnalle, joka täyttää kyseiseltä tavaralta tai toiminnalta todistuksen saamiseksi vaadittavat kasvinterveysmääräykset.

7 §

Maahantuonti ja maastavienti

Tiettyjä kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä, saadaan tuoda maahan vain kasvinterveystodistuksella tai muulla tavarankäytön kasvinterveystodistuksesta annetulla todistuksella tai merkinnällä varustettuna.

Maahantuojan on ennen 1 momentissa tarkoitettua todistuksella varustettua tavarankäytön kasvinterveystodistusta tehtävä maahantuonnista ilmoitus Elintarviketurvallisuusvirastolle. Hedelmien, marjojen ja vihannesten maahantuonnista ilmoitus on tehtävä Tullilaitokselle. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan sääntää sen mukaan kuin Euroopan yhteisön kasvinterveystodistusta koskeissa säännöksissä säädetään, mitä asioita maahantuojan tulee ilmoituksessa mainita. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään maahantuonnissa ja maastaviennessä noudatettavasta menettelystä ja maahantuonnissa niistä tullitoimipaikoista ja rajanylityspaikoista, joiden kautta tässä pykälässä tarkoitettujen tavarankäytön maahantuonti on sallittu.

Elintarviketurvallisuusvirasto antaa kasvinterveystodistuksen tai muun 1 momentissa tar-

koitetun todistuksen Suomesta vietävälle tavarankäytölle, jolta viennin kohdevaltio edellyttää tällaista todistusta, jos tavarankäytön täyttää viennin kohdevaltion kyseisen tavarankäytön tuonnille asettamat kasvinterveystodistukset. Elintarviketurvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta 1 momentissa tarkoitettua merkinnän käyttöoikeuden toimijalle, jonka tuottamilta kasveilta, kasvituotteilta tai muilta tavaroilta Suomea sitovat kasvinterveystodistusta koskevat kansainväliset sopimukset edellyttävät tällaista merkintää, jos toiminta täyttää kyseessä olevan sopimuksen kasvinterveystodistusta koskevat määräykset.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään, sen mukaan kuin kasvinterveystodistusta koskeissa Euroopan yhteisön säännöksissä säädetään tai Suomea sitovissa kasvinterveystodistusta koskevista kansainvälisissä sopimuksissa määrätään, mitä kasveja, kasvituotteita tai muita tavaroita, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä, 1 ja 2 momentissa säädettyä velvollisuus koskee ja mitä tässä pykälässä tarkoitettua todistusta tai merkintää niiden maahantuonnissa tai maastaviennessä tulee käyttää. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään lisäksi, sen mukaan kuin Suomea sitovissa kasvinterveystodistusta koskevista kansainvälisissä sopimuksissa määrätään, 3 momentissa tarkoitettua merkinnän käyttöoikeuden hakemismenettelystä, merkinnän sisällöstä sekä merkinnän käyttöoikeuden saamisen edellytyksistä.

7 a §

Merkinnänhaltijarekisteri

Elintarviketurvallisuusvirasto merkitsee 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua merkinnän käyttöoikeuden saaneet toimijat rekisteriin (*merkinnänhaltijarekisteri*) valvontaa varten.

Merkinnänhaltijarekisteriin merkitään vastaavat tiedot kuin 5 §:n 1 momentin mukaan merkitään kasvinsuojelurekisteriin. Tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluessa siitä, kun toimija on ilmoittanut Elintarviketurvallisuusvirastolle toimintansa lopettamisesta. Jos toimijal-

le on annettu tämän lain nojalla torjuntapäätös, tietoja on kuitenkin säilytettävä niin kauan kuin torjuntapäätös on voimassa.

Jollei tästä laista muuta johdu, henkilötietojen keräämiseen ja tallentamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen, luovuttamiseen ja julkisuuteen sovelletaan, mitä henkilötietolaissa ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

9 §

Ilmoitusvelvollisuus toiminnan lopettamisesta ja muuttumisesta

Toimijan on tehtävä toimintansa lopettamisesta ja toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista Elintarviketurvallisuusvirastolle osoitettu kirjallinen ilmoitus, joka toimitetaan työvoima- ja elinkeinokeskukselle. Toimijan, jolle on myönnetty 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu merkinnän käyttöoikeus, on toimitettava kyseinen ilmoitus Elintarviketurvallisuusvirastoon.

10 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Joka tietää tai epäilee 2 §:n 3 momentin nojalla säädettyssä asetuksessa tarkoitettua kasvintuhoojaa esiintyvän omistamallaan tai hallinnassaan olevalla kiinteistöllä, kiinteistön osalla, viljelmällä, tavaravarastossa, kuljetusvälineessä tai rakennuksessa, on velvollinen viipymättä ilmoittamaan siitä asianomaiselle työvoima- ja elinkeinokeskukselle tai Elintarviketurvallisuusvirastolle. Sama koskee viranomaista, joka toiminnassaan havaitsee tällaisen kasvintuhoojan esiintymisen. Työvoima- ja elinkeinokeskuksen on ilmoitettava kasvintuhoojan esiintymisestä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

11 §

Kasvintuhoojien torjunta

Kasvintuhoojien torjumiseksi tai niiden leviämisen estämiseksi voidaan:

1) velvoittaa maanomistaja, viljelijä taikka kiinteistön tai kiinteistön osan omistaja tai haltija suorittamaan välttämättömiä toimenpiteitä kiinteistöllä esiintyvän kasvintuhoojan hävittämiseksi;

2) määrätä kasvintuhoojan saastuttaman rakennuksen, työ- tai kuljetusvälineen taikka muun esineen välttämättömästä puhdistamisesta tai desinfioimisesta sekä välttämättömästä puhdistus- ja desinfiointitavasta;

3) määrätä kasvien tai kasvialkuperää olevien pakkausten tai pakkausaineiden välttämättömästä puhdistuksesta, desinfioimisesta tai hävittämisestä sekä välttämättömästä puhdistus-, desinfiointi- tai hävitystavasta taikka asettaa välttämättömiä rajoituksia kasvien tai kasvialkuperää olevien pakkausten tai pakkausaineiden käyttämiselle;

4) määrätä kasvien viljelemistä, kuljetusta tai kauppaa koskevia välttämättömiä kieltoja, ehtoja ja rajoituksia;

5) määrätä kasvien viljelemisen, sadonkorjuun ja kaupan yhteydessä välttämättömästi suoritettavista toimenpiteistä;

6) määrätä välttämättömiä kieltoja tai ehtoja kasvien, kasvituotteiden, kasvintuhoojien ja muiden sellaisten tavaroiden, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä, markkinoinnille, maahantuonnille ja maastaviennille; sekä

7) velvoittaa toimijan noudattamaan muita kasvintuhoojien torjumiseksi tai niiden leviämisen estämiseksi välttämättömiä rajoituksia, kieltoja ja toimenpiteitä.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista ja rajoituksista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan kuin kasvinterveyttä koskevassa Euroopan yhteisön lainsäädännössä säädetään tai Suomea sitovissa kasvinterveyden suojelemista koskevissa kansainvälisissä sopimuksissa määrätään. Asetus

voi koskea kaikkia kasvintuhoojia tai vain tiettyjä kasvintuhoojia.

Elintarviketurvallisuusvirasto tai työvoima- ja elinkeinokeskus tekee 2 momentissa tarkoitettun asetuksen nojalla toimijakohtaisen torjuntapäätöksen. Torjuntapäätös voidaan tehdä myös asianosaista kuulematta, jos asian ratkaisemista ei voi lykätä ilman kasvinterveydelle aiheuttavaa merkittävää vaaraa ja asianosaisen kuuleminen ei ole viivytyksettä mahdollista. Jos on erityistä syytä epäillä asetuksessa tarkoitettun kasvintuhoojan esiintymistä, Elintarviketurvallisuusvirasto voi ryhtyä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin jo ennen kasvintuhoojan esiintymisen varmistumista.

Maa- ja metsätalousministeriö voi lisäksi antaa Elintarviketurvallisuusvirastolle luvan ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin sellaisten kasvintuhoojien osalta, joista ei ole säädetty 2 momentissa tarkoitettulla asetuksella. Jos tällaisen kasvintuhoojan esiintyminen aiheuttaa välitöntä uhkaa kasvinterveydelle eikä asia siedä viivytystä, Elintarviketurvallisuusvirasto voi ryhtyä välttämättömiin 1 momentissa tarkoitettuihin torjuntatoimenpiteisiin jo ennen luvan antamista.

14 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta sekä lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa Elintarviketurvallisuusvirasto, joka käyttää valvonnassa apunaan työvoima- ja elinkeinokeskuksia. Elintarviketurvallisuusvirasto on kasvinterveysdirektiivissä tarkoitettu kasvinsuojeluviranomainen Suomessa.

Maahantuontia, siltä osin kuin se ei kuulu Elintarviketurvallisuusvirastolle, valvoo Tullilaitos. Tullilaitokselle siirrettävistä Elintarviketurvallisuusviraston toimivaltaan kuuluvista tehtävistä säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan kuin tehtävien siirrostä ja laajuudesta sovitaan erikseen maa- ja

metsätalousministeriön ja valtiovarainministeriön välillä.

14 a §

Metsäkeskusten tehtävät

Elintarviketurvallisuusvirasto voi käyttää metsäkeskuksia apunaan 11 §:ssä tarkoitettun torjuntapäätöksen valmistelussa ja täytäntöönpanossa sekä 30 a §:ssä tarkoitettun korvauspäätöksen valmistelussa, jos torjunnan kohteena on Suomessa ennen esiintymätön kasvintuhooja, joka voi aiheuttaa välitöntä tai välillistä vahinkoa metsässä kasvaville puille.

15 §

Valtuutetut tarkastajat

Sen lisäksi, mitä 14 §:ssä säädetään, Elintarviketurvallisuusvirasto käyttää valvonnassa apunaan valvontatehtävään kirjallisesti valtuuttamia tarkastajia, jotka toimivat Elintarviketurvallisuusviraston valvonnassa. Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä. Valtuutetulla tarkastajalla tulee olla valtuutuksen kohteena olevan tehtävän hoitamiseksi riittävä kasvinterveydellinen ammattitaito.

Jos valtuutettu tarkastaja on hallintolain (434/2003) mukaan esteellinen suorittamaan tehtävänsä, Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä jonkun muun tilapäisesti suorittamaan hänen tehtäviään. Tilapäisesti määrättyyn henkilöön sovelletaan, mitä valtuutetusta tarkastajasta säädetään.

Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan hänen suorittaessaan tämän pykälän mukaisia tehtäviä, mitä hallintolaissa, kielilaissa (423/2003), saamen kielilaissa (1086/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Valtuutetun tarkastajan tulee tarkastuksen kohteen niin vaatiessa esittää kirjallinen selvitys valtuutuksestaan.

17 §

Valvontasuunnitelma

Elintarviketurvallisuusviraston on laadittava vuosittain valvontasuunnitelma valvonnan järjestämiseksi. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset valvontasuunnitelmasta ja sen sisällöstä.

19 §

Seuranta

Elintarviketurvallisuusviraston tulee seurata tässä laissa tarkoitettujen kasvintuhoojien esiintymistä ja tarvittaessa julkaista kasvintuhoojien esiintymistä koskevia tietoja.

22 §

Euroopan yhteisön tarkastajat

Mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään Suomen viranomaisen tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta, koskee myös Euroopan yhteisön tarkastajia. Euroopan yhteisön tarkastajien on tarkastuksia suorittaessaan toimittava yhteistyössä Elintarviketurvallisuusviraston kanssa.

25 §

Valvonnan tulosten julkaiseminen

Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisee valvonnan tulokset. Edellä 24 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan saa julkaisua.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valvonnan tulosten julkaisemisesta.

26 §

Kasvipassin tai muun todistuksen tai merkinnän käyttökielto

Elintarviketurvallisuusvirasto voi päätöksellään kieltää 6 §:ssä tarkoitettua kasvipassin tai

muun todistuksen taikka 7 §:ssä tarkoitettua todistuksen tai merkinnän käytön, jos se on välttämätöntä kasvintuhoojien torjumiseksi tai leviämisen estämiseksi taikka jos edellytykset kasvipassin, todistuksen tai merkinnän käytölle eivät enää täyty. Päätöksestä on ilmoitettava asianosaiselle viipymättä. Suullisesti annettu kieltäminen on vahvistettava kirjallisesti. Kielto on kumottava heti, kun sen antamisen syytä ei enää ole olemassa.

Kielto on annettava määräaikaisena, jos sen perusteena oleva puutteellisuus on mahdollista poistaa. Kielto on viipymättä peruutettava, jos puutteellisuus on poistettu tai puutteellisuudella ei enää kiellon määräämisen kannalta ole merkitystä. Kiellon peruuttamisesta on ilmoitettava asianosaiselle viipymättä.

Jos asia ei siedä viivytystä, Elintarviketurvallisuusviraston lisäksi työvoima- ja elinkeinokeskus tai valtuutettu tarkastaja voi kieltää kasvipassin tai muun todistuksen tai merkinnän käytön väliaikaisesti. Väliaikainen käyttökielto on saatettava viivytyksettä Elintarviketurvallisuusviraston ratkaistavaksi. Kielto raukeaa, jos Elintarviketurvallisuusvirasto ei ole tehnyt 1 momentissa tarkoitettua päätöstä viikon kuluessa kiellon antamisesta.

27 §

Kasvinsuojelurekisteristä tai merkinnänhaltijarekisteristä poistaminen

Jos tarkastuksessa todetaan, ettei kasvinsuojelurekisteriin merkitty toimija noudata tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai täytä rekisteröinnin ehtoja, valvontaviranomaisen tulee antaa asianomaiselle huomautus sekä tarvittaessa ilmoittaa määräaika, jonka kuluessa toiminnassa havaitut virheellisyudet on korjattava.

Elintarviketurvallisuusviraston tulee päätöksellään poistaa kasvinsuojelurekisteristä se, joka ei huomautuksesta huolimatta korjaa toiminnassaan havaittuja virheellisyyksiä, jos kyseessä on olennainen virhe tai laiminlyönti. Tästä päätöksestä on ilmoitettava asianosaiselle viipymättä.

Kun poistamisen syy ei enää ole olemassa, on kasvin suojeleurekisteristä poistettu välittömästi ilman eri hakemusta merkittävä rekisteriin uudelleen. Tästä päätöksestä on ilmoitettava asianosaiselle viipymättä.

Merkinnän käyttöoikeus päättyy, jos käyttöoikeuden haltija on lopettanut toimintansa tai jos toimijalle on annettu 26 §:ssä tarkoitettu merkinnän käyttökielto ja toimija ei Elintarviketurvallisuusviraston asettamassa kohtuullisessa määräajassa korjaa toiminnassaan havaittuja virheellisyksiä niin, että merkinnän käyttöoikeuden edellytykset täyttyvät. Merkinnän käyttöoikeuden päätyttyä Elintarviketurvallisuusvirasto poistaa toimijan merkinnänhaltijarekisteristä.

28 §

Uhkasakko tai teettäminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi tehostaa 11 §:ssä tarkoitettua rajoitusta, kieltoa, toimenpidettä tai niitä koskevan menettelyn täytäntöönpanoa taikka 26 §:ssä tarkoitettua kasvipassin tai muun todistuksen tai merkinnän käyttökieltoa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Teettämishukkaa ja teettämistä koskevan päätöksen voi tehdä myös työvoima- ja elinkeinokeskus.

Uhkasakkoa, teettämishukkaa ja teettämistä koskevassa asiassa noudatetaan, mitä uhkasakolaissa (1113/1990) säädetään.

29 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) ilman 4 §:ssä tarkoitettua rekisteröintiä markkinoi, tuottaa markkinointia varten, varastoi, tuo maahan tai vie maasta kasveja, kasvi tuotteita tai muita tavaroita, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä,

2) ei noudata 6 §:ssä ja sen nojalla annetussa asetuksessa tarkoitettua velvollisuutta käyttää kasvipassia tai muuta kasvinterveydestä annettua todistusta,

3) ei noudata 7 §:ssä ja sen nojalla annetussa asetuksessa tarkoitettua velvollisuutta käyttää kasvinterveystodistusta tai muuta kasvinterveydestä annettua todistusta tai merkintää,

4) laiminlyö 8 §:ssä ja sen nojalla annetussa asetuksessa säädetyn velvollisuuden tiedoston pitämiseen,

5) laiminlyö 9 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden toiminnan lopettamisesta tai siinä tapahtuvista olennaisista muutoksista,

6) laiminlyö 10 §:ssä säädetyn kasvintuhoojien esiintymistä koskevan ilmoittamisvelvollisuuden,

7) rikkoo 11 §:n nojalla annettuja määräyksiä, kieltoja, ehtoja tai rajoituksia tai

8) laiminlyö 12 §:ssä säädetyn velvollisuuden ilmoittaa käyttörajoituksista

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kasvinterveyden vaarantamisesta* sakkoon.

Sitä, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita rangaistukseen samasta teosta, jos uhkasakko on tuomittu maksettavaksi.

Elintarviketurvallisuusvirasto tekee ilmoituksen 1 momentissa tarkoitettua rikkomuksen saatamiseksi syyteharkintaan. Ilmoitus voidaan jättää tekemättä rikkomuksesta, jota on kokonaisuutena pidettävä ilmeisen vähäisenä. Tällöin Elintarviketurvallisuusvirasto voi antaa rikkomukseen syyllistyneelle toimijalle kirjallisen huomautuksen, jossa häntä kehoitetaan korjaamaan havaitut virheellisyydet.

30 §

Kasvintuhoojan torjuntapäätöksestä aiheutuvien kustannusten ja vahinkojen korvaaminen

— — — — —
Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 2 momentissa tarkoitettujen kustannusten ja vahinkojen arviointi- ja laskentaperusteista.

Korvausta on haettava Elintarviketurvallisuusvirastolle osoitetulla hakemuksella kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hakija sai tiedon kustannusten syntymisestä tai vahingon ilmene-

misestä. Hakemus on toimitettava asianomaiseen työvoima- ja elinkeinokeskukseen ja siihen on liitettävä riittävä selvitys kustannuksista ja vahingoista. Työvoima- ja elinkeinokeskus antaa lausunnon sen tekemään torjuntapäätökseen liittyvästä korvaushakemuksesta Elintarviketurvallisuusvirastolle. Elintarviketurvallisuusvirasto päättää kustannusten ja vahinkojen korvaamisesta sekä korvauksen maksamisesta.

Jos kustannuksia tai vahinkoja on korvattu perusteettomasti, on Elintarviketurvallisuusviraston määrättävä liikaa saatu määrä palautettavaksi. Palautettavasta määrästä peritään korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukainen vuotuinen korko sen kuukauden alusta, jona korvaus on maksettu. Jos palautettavaa määrää ei makseta viimeistään Elintarviketurvallisuusviraston asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Jos palautettava määrä on vähäinen taikka jos palauttamista tai koron perimistä on pidettävä kohtuuttomana palautusvelvollisen taloudelliseen asemaan ja olosuhteisiin nähden, voidaan palautusvelvollinen vapauttaa osittain tai kokonaan korvauksen palauttamisesta tai koron maksamisesta.

30 a §

Metsään kohdistuvasta hävitettävän kasvintuhoojan torjuntapäätöksestä aiheutuvien kustannusten ja vahinkojen korvaaminen

Metsässä kasvaviin puihin kohdistuneesta, hävitettävää kasvintuhoojaa koskevasta torjuntapäätöksestä maanomistajalle ja maanvuokraoikeuden, testamenttiin perustuvan käyttöoikeuden, lesken hallintaoikeuden, eläkeoikeuden tai muun vastaavan oikeuden sekä hakkuuoikeuden haltijalle aiheutuneet kustannukset ja vahingot korvataan siltä osin kuin ne ylittävät säännöllisestä metsänhoidosta tai tavanomaisesta puuta-

varan korjuusta aiheutuvat kustannukset. Met-sällä tarkoitetaan aluetta, johon sovelletaan metsälakia (1093/1996).

Korvaukseen sovelletaan, mitä tämän lain 30 §:n 4 ja 5 momentissa säädetään, kuitenkin siten, että korvaushakemus toimitetaan Elintarviketurvallisuusvirastoon.

31 §

Korvauksen epääminen

Edellä 30 ja 30 a §:ssä tarkoitettua korvausta ei makseta:

1) kasvintuhoojan aiheuttamista vioittumista johtuvista vahingoista ja kustannuksista;

2) kustannuksista ja vahingoista, jotka aiheutuvat markkinoinnin, maahantuonnin tai maastaviennin yhteydessä määrätystä kiellosta, tavarahan hävittämisestä, eristämisestä tai muusta vastaavasta toimenpiteestä taikka markkinoinnille, maahantuonnille tai maastaviennille määrättyistä ehdoista;

3) kustannuksista tai vahingoista, jotka aiheutuvat kasvinsuojelurekisterissä pysymistä koskevien velvoitteiden täyttämistä, rekisteristä poistamisesta tai muusta 6 luvussa säädetystä pakkokeinosta tai seuraamuksesta taikka kasvipassin tai rekisterinumeron käyttämisestä; eikä

4) kustannuksista tai vahingoista, jotka toimija on aiheuttanut tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta taikka laiminlyömällä hyvän viljelytavan noudattamisen.

Korvausta ei myöskään makseta tai sen määrää voidaan alentaa, jos korvaukseen muutoin oikeutettu ei ole noudattanut tätä lakia taikka tämän lain nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä tai viranomaisen päätöksiä taikka on muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla tavalla itse vaikuttanut kustannusten tai vahingon syntymiseen.

Valtiolla ei ole oikeutta tässä laissa tarkoitettuun korvaukseen. Korvaukseen oikeutettuja ovat kuitenkin valtion liikelaitoksista annetun lain (1185/2002) mukaiset liikelaitokset. Valtio-

neuvosto voi päättää valtion korvausoikeudesta toisinkin, jos tähän on erityisiä syitä.

33 §

Maksut, palkkiot ja korvaukset

Tämän lain mukaisista suoritteista voidaan periä valtiolle maksuja siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Elintarviketurvallisuusvirasto maksaa valtuuttamilleen tarkastajille tämän lain mukaisista

tarkastuksista ja näytteenotoista palkkion ja korvaa heille aiheutuneet kustannukset.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Toimijan, jonka harjoittama toiminta edellyttää 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua merkinnän käyttöoikeutta, on haettava merkinnän käyttöoikeutta Elintarviketurvallisuusvirastolta kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 15 päivänä huhtikuuta 2008